

[Sekce Bezbariérové knihovny v roce 2020 \[1\]](#)

Autor:

- [HUBATKOVÁ SELUCKÁ, Helena](#) [2]

Číslo:

- [2021, ročník 30, číslo 1](#) [3]

Rubrika:

- [Z odborných orgánů](#) [4]

Klíčová slova:

- [osoby se specifickými potřebami](#) [5]

Odborná sekce:

- [Bezbariérové knihovny](#) [6]

Sekce služeb osobám se specifickými potřebami už od roku 2019 nese jméno [Bezbariérové knihovny](#) [7]. Přejmenování sekce zpřehlednilo to, co je posláním sekce a co se nám v roce 2020 dařilo naplňovat – hledat a oceňovat bezbariérové knihovny, zpřístupňovat materiály o přístupnosti, propagovat téma v knihovnách.

V roce 2020 vstoupily do procesu certifikace tři poměrně velké knihovny. Vše se kvůli omezením, které přinesla pandemie covidu-19, časově posouvalo, protože některé indikátory je možné hodnotit jen při provozu knihovny s jejími čtenáři a uživateli. Objevily se také body, které knihovny splňovaly jen částečně a k dosažení plného ocenění je bylo nutné ještě dopracovat. Za sebe mohu říci, že zmíněné knihovny udělaly velký krok už v momentě, kdy se k hodnocení přihlásily, a ještě větší v okamžicích, kdy aktivně reagovaly na drobné úpravy, které byly k dosažení certifikátu ještě třeba. Velmi si toho vážíme a jejich odvalu a vytrvalost přejeme všem dalším knihovnám, které uvažují o svém posouzení z hlediska přístupnosti.

Od počátku roku 2020 přibyly ke knihovnám, které se mohou pyšnit oceněním Handicap Friendly, dvě nové knihovny, které jsou zároveň prvními nositelkami ocenění v kategoriích Handicap Friendly pro tělesné postižení a Handicap Friendly pro sluchové postižení:

- [Knihovna Kroměřížska – příspěvková organizace](#) [8] (Slovanské nám. 3920, Kroměříž) – knihovna přístupná osobám s tělesným postižením;
- [Krajská vědecká knihovna v Liberci, příspěvková organizace](#) [9] (Rumjancevova 1362/1, Liberec – Staré Město) – knihovna přístupná osobám se sluchovým postižením.

Oběma knihovnám patří ocenění také za odvalu a za skvělý tým pracovníků, vedený ředitelkami těchto knihoven, PhDr. Šárkou Kašpárkovou z Knihovny Kroměřížska a Mgr. Blankou Konvalinkovou z Krajské vědecké knihovny v Liberci (libereckou knihovnu vedla do konce března 2021, kdy ji na

postu vystřídala PhDr. Dana Petrydesová, pozn. red.).

Na jaře 2021 navázalo hodnocení [Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně](#) [10], která si v roce 2020 zažádala o posouzení přístupnosti, ale opět kvůli protiepidemickým opatřením nebylo možné některé indikátory zhodnotit. Hodnocení bylo úspěšně dokončeno v dubnu 2021; knihovna získala certifikát Handicap Friendly pro oblast přístupnosti knihovny k osobám se zrakovým postižením.

V roce 2020 se nám dařilo hodnotit knihovny i díky finančnímu příspěvku SKIP, který se velkou měrou podílel na částce 5 000 Kč, které je stanovena pro hodnocení jedné knihovny. Finance byly použity na pokrytí nákladů s certifikací, na níž se podílí tým hodnotitelů. Finanční podpora ze strany SKIP pokračuje i v roce 2021, což může být motivační i pro další knihovny.

O tom, že je téma přístupnosti knihovnických služeb stále aktuální, a to nejen pro osoby se specifickými potřebami, ale pro všechny, kteří v této nestandardní době nemohou knihovny využívat naplno, jsme se přesvědčili všichni. Určitý návod, na co se zaměřit při tvorbě strategie pro přístupnou (přístupnější) knihovnu, nabízí série článků pro časopis *Čtenář*, kterou od roku 2020 garantují členové sekce. Za poslední měsíce jste si v nich mohli přečíst o tom, [jak přesně probíhá proces certifikace knihovny](#) [11], zaměřili jsme se na [základní dokumenty knihoven po formální i obsahové stránce](#) [12], na [potřebné úpravy webových stránek knihovny](#) [13] a na [organizace, které zastřešují osoby se specifickými potřebami a mohou knihovně být v řadě indikátorů nápomocny](#) [14]. V dalších tématech pro časopis *Čtenář* pokračujeme i v roce 2021, ale kromě nich nabízí sekce a její členové také konzultace všem knihovnám, které o zhodnocení přístupnosti uvažují.

Aktuálnost naplňování Standardu Handicap Friendly se projevila i v požadavcích na žádosti o grant z programu Ministerstva kultury [Knihovna 21. století](#) [15], čehož si velmi ceníme a věříme, že do budoucna bude více knihoven, které budou oceněny certifikátem Handicap Friendly.

V roce 2020 se sekce také podílela v pořadí již na třetím průzkumu o přístupnosti českých knihoven. Průzkumu se zúčastnilo 449 knihoven, převážně veřejných, malou část tvořily vysokoškolské a galerijní a muzejní knihovny. Zpráva z průzkumu je dostupná na [portálu Informace pro knihovny](#) [16].

V následujícím období nás čekají nové výzvy. Jaké? To možná ani sami nevíme. Doba je proměnlivá. Určitě se ale těšíme na další knihovny, které budou žádat o posouzení své přístupnosti osobám se specifickými potřebami.

Intenzivně také pracujeme na dalších příručkách z oblasti přístupnosti – v oblasti interkulturního knihovnictví a v oblasti přístupnosti knihoven pro rodiny s dětmi.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2021-rocnik-30-cislo-1/sekce-bezbarierove-knihovny-v-roce-2020>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2021-rocnik-30-cislo-1/sekce-bezbarierove-knihovny-v-roce-2020>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/hubatkova-selucka-helena>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2021-rocnik-30-cislo-1>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/z-odbornych-organu>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/osoby-se-specifickymi-potrebami>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/odborne-sekce/bezbarierove-knihovny>
- [7] <https://www.skipcr.cz/odborne-organy/sekce/bezbarierove-knihovny/>
- [8] <https://www.knihkm.cz/>
- [9] <https://www.kvkli.cz/>
- [10] <https://www.kfbz.cz/>

[11] <https://www.svkkl.cz/ctenar/clanek/3193>

[12] <https://svkkl.cz/ctenar/clanek/3267>

[13] <https://svkkl.cz/ctenar/clanek/3285>

[14] <https://www.svkkl.cz/ctenar/clanek/3332>

[15] <https://ipk.nkp.cz/programy-podpory/knihovna-21.-stoleti-k21>

[16] <https://ipk.nkp.cz/statistika-pruzkumy-dokumenty/pruzkumy/pruzkum-sluzby-osobam-spec-potrebami-2020>